

۱۴۸۴۱۰۶

آشنایی با

بیمه‌های اموال، اشخاص و مسئولیت

مؤلف:

آیدین وحیدی

انتشارات پستیان

تهران - پاییز ۱۳۸۵

سرشناسه	:	رشیدی، آیدین، ۱۳۵۵ -
عنوان و نام پدیدآور	:	آشنایی با بیمه‌های اموال، اشخاص و مسئولیت / مولف آیدین رشیدی.
مشخصات نشر	:	تهران: انتشارات پشتیبان، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	:	۳۷۴ ص.
شابک	:	۲۳۰۰۰۰ ریال 978-600-8415-64-0
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه به صورت زیرنویس.
موضوع	:	بیمه -- ایران
موضوع	:	Insurance -- Iran
موضوع	:	بیمه اموال -- ایران
موضوع	:	Property insurance -- Iran
موضوع	:	بیمه مسئولیت -- ایران
موضوع	:	Liability insurance-- Iran
رده بنیاد کنگر	:	۱۳۹۵ ۸۶۹۵/۷ HG
رده دی جی	:	۳۶۸/۲۵۵
شماره شابشناسی ملی	:	۴۲۸۶۴۵۳

نام کتاب: آشنایی با بیمه های اموال، اشخاص و مسئولیت

مولف: آیدین رشیدی

نوبت چاپ: اول - پاییز ۱۳۹۵

ناشر: انتشارات پشتیبان

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۲۲۰۰۰۰ ریال

تلفن تماس: ۶۴۲۳ ۰۲۱-۸۶۰۳ تلفکس: ۶۴۲۸ ۰۲۱-۸۶۰۳

سامانه پیام کوتاه: ۱۳۹۳ ۱۰۰۰

صندوق پست الکترونیک: Pub.Poshtiban@chmail.ir

تارنمای انتشارات پشتیبان: www.PoshtibanPress.ir

■ فروش اینترنتی (سراسر کشور): ویرترین انتشارات پشتیبان در

تارنمای خانه کتاب www.ketab.ir

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۵.....	پیشگفتار
۱۷.....	مقدمه

فصل اول : کلیات بیمه

۲۰.....	تعریف بیمه
۲۲.....	سابقه بیمه در جهان و ایران
۲۴.....	* بیمه در جهان امروز
۲۵.....	* بیمه در ایران
۲۸.....	اصول بیمه
۲۸.....	* اصل حسن نیت
۲۹.....	* اصل غرامت
۲۹.....	* اصل نفع بیمه‌پذیر
۳۰.....	* اصل جانشینی
۳۰.....	* اصل تعدد بیمه
۳۱.....	* اصل داوری
۳۱.....	* اصل علت نزدیک
۳۲.....	* اصل انکابی
۳۲.....	تقسیم‌بندی بیمه
۳۳.....	* بیمه‌های اجتماعی
۳۴.....	* بیمه‌های بازرگانی

فصل دوم : بیمه‌های اموال

۳۸.....	بیمه‌های اموال
۳۹.....	* بیمه‌های آتش‌سوزی
۴۰.....	الف) بیمه آتش‌سوزی واحدهای مسکونی
۴۰.....	◆ بیمه آتش‌سوزی معمولی منازل مسکونی
۴۳.....	◆ طرح جامع خانه و خانواده

◆ بیمه آتش سوزی مسکونی طرح همگانی.....	۴۵
◆ مسکونی با طرح زلزله.....	۴۵
◆ طرح مهر	۴۶
ب) بیمه آتش سوزی مراکز غیر صنعتی	۴۷
◆ بیمه آتش سوزی معمولی مراکز غیر صنعتی	۴۷
◆ طرح جامع اصناف	۴۹
ج) بیمه آتش سوزی مراکز صنعتی	۵۱
◆ بیمه آتش سوزی معمولی مراکز صنعتی	۵۱
◆ بیمه باربری	۵۴
الف) بیمه حمل و نقل کالا.....	۵۵
◆ بیمه حمل و نقل کالا داخلی (عمومی).....	۵۹
◆ بیمه حمل و نقل کالا وارداتی (عمومی).....	۶۱
شرط تلف کامل کالا	۶۲
پوشش کلوز A	۶۲
پوشش کلوز B	۶۳
پوشش کلوز C	۶۳
◆ قرارداد بیمه حمل و نقل کالا صادراتی (عمومی)	۶۴
◆ بیمه حمل و نقل کالا ترانزیت (عمومی)	۶۴
◆ بیمه حمل و نقل کالا داخلی (ساده)	۶۶
◆ بیمه حمل و نقل کالا وارداتی (ساده)	۶۶
◆ بیمه حمل و نقل کالا صادراتی (ساده)	۶۶
◆ بیمه حمل و نقل کالا ترانزیت (ساده)	۶۷
ب) بیمه حمل و نقل دریایی	۶۷
◆ بیمه نامه از بین رفتن تمامی کالا.....	۶۸
◆ بیمه نامه اف.پی.ا. (F.P.A).....	۶۹
◆ بیمه نامه های باربری با شرایط دبلیو.ا. (W.A)	۷۰
ج) بیمه کشتی	۷۱
◆ بیمه مسئولیت سازندگان شناورها	۷۳

۷۴.....	◆ بیمه بدنه و ماشین آلات کشتی (بیمه H&M)	۷۴.....
۷۴.....	خسارات تحت پوشش	۷۴.....
۷۴.....	کلوز شماره ۲۸۰ (زمانی) تمام خطر	۷۴.....
۷۵.....	کلوز شماره ۲۸۴ (زمانی) خسارت کلی ناشی از تصادم و زیان همگانی + هزینه نجات	۷۵.....
۷۶.....	کلوز شماره ۲۸۹ (زمانی) خسارت کلی + هزینه نجات	۷۶.....
۷۶.....	کلوز شماره ۳۴۶ (زمانی) تمام خطر	۷۶.....
۷۶.....	کلوز شماره ۳۰ (خطر جنگ)	۷۶.....
۷۶.....	◆ بیمه مسئولیت در برابر اشخاص ثالث (کشتی و شناور)	۷۶.....
۷۷.....	(د) بیمه هواپیما	۷۷.....
۷۸.....	◆ بیمه بدنه هواپیما و هلیکوپتر (HULL)	۷۸.....
۷۸.....	◆ بیمه فراتر بدنه هواپیما و هلیکوپتر	۷۸.....
۷۹.....	◆ بیمه جنگ بدنه هواپیما و هلیکوپتر	۷۹.....
۷۹.....	◆ بیمه خسارات بی هواپیما و هلیکوپتر	۷۹.....
۸۰.....	◆ بیمه تجهیزات فرودگاه	۸۰.....
۸۱.....	◆ بیمه مسئولیت قانونی شرکت در قبال مسافر	۸۱.....
۸۳.....	◆ بیمه مسئولیت عمومی	۸۳.....
۸۴.....	◆ بیمه مسئولیت خدمات زمینی	۸۴.....
۸۵.....	◆ بیمه حوادث سرنشین	۸۵.....
۸۵.....	◆ بیمه از دست دادن گواهی پرواز خلبانان	۸۵.....
۸۵.....	◆ بیمه تجهیزات و لوازم بدکی شرکت های هواپیمایی	۸۵.....
۸۶.....	هـ) بیمه پول	۸۶.....
۸۶.....	◆ بیمه وجوه و مسکوکات (در راه)	۸۶.....
۸۸.....	◆ بیمه وجوه و مسکوکات در صندوق	۸۸.....
۸۹.....	* بیمه های اتومبیل	۸۹.....
۸۹.....	اهمیت موضوع بیمه اتومبیل	۸۹.....
۹۱.....	جایگاه بیمه اتومبیل در ساختار پرتفوی شرکت های بیمه	۹۱.....
۹۲.....	رشد حق بیمه دریافتی شرکت ها با آزادسازی تعرفه بیمه بدنه اتومبیل	۹۲.....
۹۲.....	کاهش ۱۶ درصدی نسبت خسارت بیمه بدنه خودرو	۹۲.....

آمار تلفات تصادفات اتومبیل و پرداخت خسارت‌های شرکت بیمه.....	۹۴
♦ بیمه شخص ثالث.....	۹۸
قانون بیمه شخص ثالث مصوب ۱۳۴۷.....	۹۹
شرایط عمومی بیمه شخص ثالث.....	۱۰۰
استثنای اصل قانون شخص ثالث.....	۱۰۱
خطرات مورد تعهد شرکت‌های بیمه بر اساس بیمه شخص ثالث.....	۱۰۴
خارج از تعهد شرکت‌های بیمه در بیمه شخص ثالث.....	۱۰۴
خسارت‌های قابل دریافت یا خرید بیمه شخص ثالث.....	۱۰۵
میزان تعهدات شرکت‌های بیمه در قبال بیمه‌گذاران.....	۱۰۶
تشعید خسارت - افزایش حق بیمه.....	۱۰۷
تشعید خطر.....	۱۰۸
جایزه تشعید حق بیمه.....	۱۰۸
وظایف متقابل بیمه‌گر و بیمه‌گذار در قبال یکدیگر.....	۱۰۹
فسخ از طرف بیمه‌گر.....	۱۱۰
فسخ از طرف بیمه‌گذار.....	۱۱۱
وظیفه راننده در صورت انتقال مالکیت وسیله نقلیه.....	۱۱۱
شرایط پرداخت دیه توسط شرکت‌های بیمه.....	۱۱۱
شرایط خصوصی بیمه شخص ثالث.....	۱۱۳
قانون جدید بیمه اجباری شخص ثالث مصوب ۱۳۹۵.....	۱۱۴
کلیات.....	۱۱۴
حقوق و تعهدات بیمه‌گر و بیمه‌گذار.....	۱۱۹
حقوق و تعهدات صندوق.....	۱۲۷
پرداخت خسارت.....	۱۳۵
تکالیف سایر نهادها و دستگاه‌های مرتبط.....	۱۳۹
مقررات کیفری.....	۱۴۷
مقررات نهائی.....	۱۴۸
اهمیت بیمه ثالث در زندگی اجتماعی.....	۱۴۹
نقش بیمه شخص ثالث در حمایت از زیان‌دیده.....	۱۴۹
هشت نکته طلایی از مزایای بیمه شخص ثالث.....	۱۵۰

عوامل بازدارنده توسعه بیمه شخص ثالث	۱۵۴
سوء استفاده بیمه‌گر و بیمه‌گذار از بیمه شخص ثالث	۱۵۷
سهم بیمه‌گران از بیمه شخص ثالث	۱۶۰
چالش‌های رو در روی مسئولان کشور در رابطه با بیمه شخص ثالث	۱۶۴
الزامات و شرایط فرد محورسازی	۱۶۸
برنامه‌های کشورهای پیشرفته در خصوص بیمه شخص ثالث	۱۶۹
کانادا	۱۷۱
فرانسه	۱۷۲
ایتالیا	۱۷۳
هولستان	۱۷۵
عراق	۱۷۶
انگلیس	۱۷۶
♦ بیمه بدنه اتومبیل	۱۷۷
شرایط عمومی بیمه بدنه خودرو	۱۷۷
کلیات	۱۷۷
خسارت‌ها و هزینه‌های تحت پوشش	۱۷۹
خسارتهای مستثنا شده یا غیر قابل جبران	۱۸۰
وظایف و تعهدات بیمه‌گذار	۱۸۱
فسخ و انفساخ قرارداد بیمه	۱۸۴
نحوه تعیین و پرداخت خسارت	۱۸۶
سایر مقررات	۱۸۸
شرایط خطرات اضافی بیمه بدنه	۱۹۰
مهمترین شرایط بیمه‌نامه بدنه و وظایف بیمه‌نامه و وظایف بیمه‌گذار	۱۹۲
شرایط اعمال تخفیف در بیمه بدنه اتومبیل	۱۹۳
نحوه صدور بیمه‌نامه بدنه	۱۹۴
نحوه پرداخت خسارت بدنه	۱۹۵
آشنائی با مفاهیم و موضوعات خسارت بیمه بدنه	۱۹۶
معایب و مزایا؛ ابهامات و ایرادات بیمه بدنه اتومبیل	۲۰۰
♦ بیمه حوادث راننده	۲۰۱

شرایط عمومی بیمه حوادث سرنشین	۲۰۳
مباحث مطروحه و اصلاحات شرایط عمومی بیمه نامه حوادث سرنشین و راننده	۲۰۳
حوادث یا خطرهای تحت پوشش	۲۰۴
حوادث استثناء شده	۲۰۴
وظایف بیمه گذار	۲۰۴
مقررات رسیدگی و پرداخت خسارت پزشک	۲۰۶
مقررات رسیدگی و پرداخت خسارت	۲۰۸
ملاحظات در رسیدگی و پرداخت خسارت	۲۱۰
توضیحات مهم در مورد بیمه سرنشین اتومبیل	۲۱۲
تبعات بیمه نامه سرنشین خودرو	۲۱۳
اجرای بند بیمه راننده اتومبیل در بیمه نامه شخص ثالث	۲۱۵
معایب رایج بیمه سرنشین	۲۱۶
جایگاه پلیس و نیروی انتظامی در بیمه اتومبیل	۲۱۸
دغدغه مردم و بیمه گذاران از گرانی قیمت بیمه	۲۲۴
حکم قوه قضاییه در باره پرداخت رندگی منجر به فوت (قتل یا شبه قتل)	۲۲۶
نقش پررنگ بیمه	۲۲۸
راهکار بیمه برای بیمه گران	۲۳۰
صندوق تأمین خسارت های بدنی	۲۳۲
راهکارهای عملی بیمه گران برای بیمه کردن کلی اتومبیل	۲۳۵
راهکارهای فرد محو سازی بیمه خودرو	۲۳۷
سیستم اعلام فعلی بیمه مرکزی	۲۴۰
ضمانت اجرایی رعایت الزامات	۲۴۲
سندیکا و جایگاه آن	۲۴۲
نقش عوامل سه گانه در خسارت های حوادث ترافیکی	۲۴۶
جایگاه بیمه در کاهش حوادث رانندگی یا تشدید آن ها	۲۵۴
* بیمه مهندسی	۲۵۸
الف) بیمه مهندسی کالا، ماشین آلات و تجهیزات	۲۵۸
♦ بیمه تمام خطر نصب	۲۵۹
♦ بیمه شکست ماشین آلات	۲۵۹

بیمه ماشین‌آلات و تجهیزات پیمانکاران	۲۶۰
بیمه فساد کالا در سردخانه	۲۶۰
بیمه تجهیزات الکترونیک	۲۶۰
بیمه عدم‌النفع ناشی از شکست ماشین‌آلات	۲۶۰
ب) بیمه مهندسی پیمانکاران	۲۶۱
ج) بیمه مهندسی سازه‌ها	۲۶۱
بیمه مهندسی عیوب اساسی و پنهان ساختمان	۲۶۲
بیمه ریسک‌های تکمیل‌شده ساختمانی	۲۶۲
* بیمه نفت و انرژی	۲۶۲
انواع پروژه‌های انرژی	۲۶۳

فصل سوم: بیمه‌های اشخاص

بیمه‌های اشخاص	۲۶۷
* بیمه اشخاص (عمر)	۲۶۸
نحوه پس‌انداز و عملکرد در بیمه‌های عمر	۲۶۹
بیمه عمر انفرادی	۲۷۰
بیمه عمر مانده بدهکار انفرادی	۲۷۱
بیمه تأمین آتیه فرزندان	۲۷۲
مزایای بیمه عمر و تأمین آتیه فرزندان	۲۷۲
بیمه عمر زمانی انفرادی	۲۷۳
بیمه تمام عمر انفرادی	۲۷۳
مزایای بیمه‌نامه تمام عمر انفرادی	۲۷۴
بیمه عمر و پس‌انداز انفرادی	۲۷۵
مزایای بیمه‌نامه عمر و پس‌انداز انفرادی	۲۷۶
بیمه تأمین هزینه تجهیزیه	۲۷۶
مزایای بیمه تأمین هزینه تجهیزیه	۲۷۷
بیمه جامع زندگی	۲۷۸
مزایای بیمه جامع زندگی	۲۷۸

۲۷۹.....	پوشش‌های تکمیلی
۲۸۰.....	خطرات متمم
۲۸۱.....	استثنائات بیمه‌نامه
۲۸۲.....	♦ بیمه عمر گروهی
۲۸۳.....	♦ بیمه تمام عمر گروهی
۲۸۳.....	♦ بیمه عمر مانده بدهکار
۲۸۴.....	♦ بیمه عمر زمانی
۲۸۵.....	♦ بیمه عمر و پس‌انداز
۲۸۵.....	مزایای بیمه عمر و پس‌انداز گروهی
۲۸۶.....	♦ بیمه کارکنان دولت (عمر گروهی)
۲۸۷.....	* بیمه اشخاص (حوادث)
۲۸۹.....	خسارات قابل تأمل توسط بیمه‌گر
۲۸۹.....	♦ بیمه اشخاص حوادث افراد
۲۹۲.....	♦ بیمه اشخاص حوادث گروهی
۲۹۲.....	♦ بیمه کارکنان دولت
۲۹۴.....	♦ بیمه دانش‌آموزی
۲۹۵.....	♦ بیمه دانشجویان
۲۹۶.....	♦ بیمه مهدکودک‌ها
۲۹۷.....	♦ بیمه سازمان‌ها
۳۰۰.....	♦ بیمه گروهی کوتاه‌مدت
۳۰۱.....	♦ بیمه حوادث خانواده
۳۰۲.....	♦ بیمه حوادث نوروزی
۳۰۴.....	* بیمه اشخاص (درمان)
۳۰۴.....	♦ بیمه درمان گروهی تمام درمان
۳۰۶.....	♦ بیمه درمان مسافرت به خارج از کشور
۳۰۷.....	مزایای بیمه مفری
۳۰۸.....	مزایای بیمه آکسا
۳۱۰.....	♦ بیمه درمان مسافران خارجی به داخل کشور (IRHA)

۳۱۰	انواع بیمه‌های درمانی به لحاظ ماهیت
۳۱۱	وضعیت فعلی صندوق‌های بیمه‌ای در ایران
۳۱۲	طبقه‌بندی سازمان‌های بیمه‌گر به لحاظ ماهیت عملکردی
۳۱۲	بررسی قوانین و مقررات سازمانهای بیمه‌گر اصلی از ابعاد مختلف
۳۱۴	پیشروترین کشورهای دنیا در نظام بیمه درمانی
۳۱۶	بیمه درمانی با کیفیت و تضمین سلامت عمومی
۳۱۶	کشورهای اروپایی از نظر بیمه درمانی
۳۱۶	«یک مسئولیت، دو مجری»، پایه نظام سلامت نروژ
۳۱۷	یارانه برای خدمات پزشکی در سوئد
۳۱۸	نظام دوطبقه‌ای بیمه درمانی هلند
۳۱۸	مدل دو وجهی «داسی» استرالیا
۳۱۹	فرانسه و سوئیس، «برو دل» «بیمارک»
۳۲۰	نایوان با مدل «بیمه درمانی» «میرود»
۳۲۰	کانادا؛ بدون نیاز به بخش خصوصی
۳۲۱	سهم مردم کشورهای مختلف دنیا از بیمه درمانی
۳۲۳	آسیا؛ از صفر تا صد
۳۲۴	اروپا؛ مهد بیمه رایگان
۳۲۴	آمریکا؛ گران‌ترین نظام درمانی در جهان

فصل چهارم: بیمه‌های مسئولیت

۳۳۲	بیمه‌های مسئولیت
۳۳۴	* بیمه مسئولیت عمومی
۳۳۴	♦ بیمه عملیات ساختمانی
۳۳۸	♦ بیمه تمام خطر پیمانکاران (عملیات عمرانی)
۳۴۱	♦ بیمه مسئولیت آتش‌سوزی
۳۴۱	♦ بیمه مسئولیت جامع شهری (شهرداری‌ها و دهیاری‌ها)
۳۴۳	♦ بیمه مسئولیت مدنی دارندگان ماشین‌آلات پیمانکاری
۳۴۳	♦ بیمه مسئولیت تابلوهای تبلیغاتی

بیمه مسئولیت مجموعه‌های ورزشی.....	۳۴۴
بیمه مسئولیت شکارچیان و محیط‌بانان.....	۳۴۵
بیمه مسئولیت رایانه.....	۳۴۵
بیمه مسئولیت حیوانات خانگی.....	۳۴۶
بیمه مسئولیت مدیران مراکز آموزشی.....	۳۴۶
بیمه مسئولیت مدیران اردوها.....	۳۴۷
بیمه مسئولیت مدنی مستأجر در قبال موجر.....	۳۴۸
بیمه مسئولیت مدیران آژانس‌ها و تورهای مسافرتی.....	۳۴۸
بیمه مسئولیت مدنی تست جاده‌ای.....	۳۴۹
❖ بیمه مسئولیت حرفه‌ای.....	۳۴۹
بیمه مسئولیت حرفه‌ای پزشکان.....	۳۵۰
بیمه مسئولیت حرفه‌ای پیراپزشکان.....	۳۵۳
بیمه مسئولیت حرفه‌ای مسئولین فنی مراکز درمانی.....	۳۵۳
بیمه مسئولیت حرفه‌ای مدرسان.....	۳۵۴
بیمه مسئولیت حرفه‌ای دانش‌آموزان.....	۳۵۵
بیمه مسئولیت حرفه‌ای نمایندگان بیمه.....	۳۵۵
بیمه مسئولیت حرفه‌ای پارکینگ‌ها و انبارهای فروش خودرو.....	۳۵۶
بیمه مسئولیت حرفه‌ای مدیران و ناجیان از غرق‌شدگان.....	۳۵۷
بیمه مسئولیت مدنی در برابر استفاده‌کنندگان از سامانه.....	۳۵۷
بیمه مسئولیت حرفه‌ای مدیران شهرسازی‌ها.....	۳۵۸
بیمه مسئولیت مدیران واحدهای اقامتی.....	۳۵۸
بیمه مسئولیت حرفه‌ای مدیران مهدکودک‌ها.....	۳۵۹
بیمه مسئولیت حرفه‌ای مدیران سینما.....	۳۵۹
بیمه مسئولیت حرفه‌ای مدیران تالارهای پذیرایی و رستوران‌ها.....	۳۶۰
بیمه مسئولیت حرفه‌ای نگهبانان مسلح بانک‌ها.....	۳۶۱
بیمه مسئولیت حرفه‌ای تعمیرکاران.....	۳۶۱
بیمه مسئولیت حرفه‌ای شرکت‌های نصب و تست سیستم‌های گازسوز خودرو.....	۳۶۲
بیمه مسئولیت حرفه‌ای وکلای دادگستری.....	۳۶۳

بیمه مسئولیت حرفه‌ای سردفتران و دفترباران.....	۳۶۳
بیمه مسئولیت حرفه‌ای مراقبین در منزل.....	۳۶۳
بیمه مسئولیت حرفه‌ای مسئولین سرویس‌های مدارس.....	۳۶۴
بیمه مسئولیت حرفه‌ای مدیران و سرپرستان.....	۳۶۴
* بیمه مسئولیت مدنی تولیدکنندگان و فروشندگان محصول.....	۳۶۵
* سایر بیمه‌های مسئولیت.....	۳۶۶
بیمه مسئولیت مدنی قراردادی.....	۳۶۶
بیمه مسئولیت در بار استفاده‌کنندگان از تعمیرگاه‌های مجاز خودرو.....	۳۶۷
بیمه مسئولیت کارفرما در مقابل کارکنان.....	۳۶۸
بیمه مسئولیت مسافران حمل و نقل داخلی.....	۳۷۰
بیمه وجوه در راه.....	۳۷۱
بیمه وجوه در صندوق.....	۳۷۲
بیمه اعتباری فروش اقساطی.....	۳۷۲
بیمه طرح‌های خاص.....	۳۷۲
فهرست منابع فارسی.....	۳۷۳
فهرست منابع انگلیسی.....	۳۷۴

بیشگفتار

بی‌شک و به‌راستی می‌توان این‌گونه بیان کرد که زندگی در جامعه نوین و در محیط بسیار پویای امروزی بدون داشتن پوشش‌های بیمه‌ای کافی و مناسب هم‌چون گام زدن با چشم‌های بسته در محیطی پرتلاطم و تاریک است. اهمیت این موضوع برای مؤسسات اقتصادی به مراتب بیشتر و غیرقابل اغماض است. امروزه به‌کار برآمدن بیمه است که یک مؤسسه اقتصادی بدون داشتن بیمه‌نامه‌های مناسب، محتاج‌افزار و ابزار تولید گردآوری و راه‌اندازی کند، نیروی کار استخدام کند، تولید کند، بازاریابی کند، فروش نماید و هم‌چنین بتواند دست به صادرات بزند. در یک کلام، مؤسسه بدون بیمه نمی‌تواند امید کافی به ماندگاری در بازار اقتصادی داشته باشد و در گرداب‌های حتی نه چندان بزرگ از صحنه رقابت حذف خواهد گردید.

بیمه به معنی عقدی است که به موجب آن یک طرف تعهد می‌کند در ازای پرداخت وجه یا وجوهی از طرف دیگر، در صورت وقوع یا بروز حادثه، خسارت وارده بر او را جبران نموده یا وجه معینی را بپردازد. تعهد را بیمه‌گر، طرف تعهد را بیمه‌گذار، وجهی را که بیمه‌گذار می‌پردازد حق بیمه و آن‌چه بیمه می‌شود را موضوع بیمه می‌نامند. شاید عبارت فوق در نگاه اول بسیار ساده به نظر برسد، ولیکن اهمیت آن به حدی است که برای انجام آن ساز و کارهای بسیار پیچیده علمی و بر مبنای محاسبات آماری در سطح جهان شکل گرفته است و کارشناسان مختلفی برای آن تربیت گردیده‌اند تا بتوان به نحو مقتضی خدمت مناسب برای جوامع را ایجاد نمود و از اموال و جان با ارزش نیروی انسانی محافظت نمود به نحوی که جامعه و سازمان‌ها بتوانند با آرامش خاطر کافی به فعالیت بپردازند.

هر چند بیمه در کشور ما به حد کفایت شناخته شده نیست و اکثریت مردم آن را فقط محدود به بیمه‌های تأمین اجتماعی و بازنشستگی و بیمه شخص ثالث اتومبیل می‌شناسند، ولیکن افزایش دانش جامعه به مدد افزایش درک دانش‌آموختگان و مدیران بافراست و رسانه‌های جمعی و البته الزامات قانونی روزبه‌روز باعث معرفی بیشتر بیمه در نزد ارباب حرف و اجتماع گردیده است.

آشنایی آحاد جامعه با انواع بیمه‌ها که آن را در سبد هزینه‌ای خود قرار دهند از جمله راهکارهای توسعه صنعت بیمه به‌شمار می‌رود. کتابی که در پیش رو دارید، در همین راستا و به‌منظور بالا بردن سطح شناخت و آگاهی از مزایای برتری بیمه‌ای (اموال، اشخاص و مسئولیت)، تدوین گردیده است. امید است که با برگزاری از ساز و کار بیمه، بسترهای لازم برای ایجاد و ارتقاء تعادل و آرامش در جامعه فراهم گردد.

درخور یادآوری است که مطالب این کتاب، خالی از خطا نمی‌تواند باشد. بنابراین از خوانندگان عزیز تقاضا می‌شود چنانچه پیشنهادی در جهت اصلاح و تکمیل مطالب این کتاب دارند، بر مؤلف منت نهاده و با راهنمایی‌ها و کمکهای فکری خود و ارسال آن به آدرس الکترونیکی Aydin.rashidi@ut.ac.ir خدمت ارائه شده را کامل نمایند.

ایده‌ین رشیدی

پاییز ۱۳۹۵

مقدمه

انسان موجودی است دوراندیش و آینده‌نگر که به مدد خرد و اندیشه‌ای که خداوند متعال در وجود او به ودیعت نهاده، قادر است بر مشکلات فائق آید. هر کس در هر موقعیت اقتصادی و اجتماعی همواره ممکن است با حوادث و مشکلات گوناگونی مواجه شود که آسایش و آرامش زندگی او و خانواده‌اش را به خطر اندازد. گذشته از حوادثی که جان و مال انسان را تهدید می‌کند، نگرانی از آینده، بیمه و نامطمئن و دلهره و اضطراب از وضع آینده نیز بر فعالیت شخص تاثیر گذارده و قدرت خلاقیت و ابتکار او را کاهش می‌دهد.

یکی از راه‌کارها، که سازمان اندیشمند برای رویارویی با خطرهای رفع مشکلات اقتصادی خود برگزیده است استفاده از بیمه به عنوان وسیله‌ای مؤثر در جبران زیان‌های مالی ناشی از اتفاقات نامشروع، ارتقای سطح زندگی افراد جامعه و ایجاد بستری مطمئن برای رشد و توسعه اقتصادی کشور می‌باشد. بیمه علاوه بر آن که آثار مالی خطرهای و حوادث را برطرف می‌کند، نوعی آرامش فکری به انسان می‌بخشد که این آرامش موجب رشد و شکوفایی استعدادها و افزایش کارایی و بهره‌وری در جامعه می‌گردد. در بین روش‌های مختلف بیمه، بیمه‌های اموال، اشخاص و مسئولیت به علت مزایای قابل توجهی که دارند، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار هستند.

بیمه‌های اموال در سطح گسترده با جبران خسارت و زیان مالی، بیمه‌گذاران را در مقابل بی‌تعادلی مالی ناشی از تحقق ریسک‌های احتمالی حمایت می‌کنند. بیمه‌گذار، تنها مبلغ اندکی متناسب با ریسک در مقایسه با پتانسیل خسارت حق بیمه می‌پردازد و با خیال آسوده، بی‌آنکه بخشی از سرمایه و ذخایر خود را برای جبران خسارت و زیان مالی ناشی از تحقق انواع خطرهای را که بگذارد، می‌تواند از تمام امکانات مالی خود در گسترش و توسعه فعالیت خویش بهره گیرد.

همچنین بیمه‌های اشخاص به‌گونه‌ای طراحی شده‌اند که هر کس با هر میزان درآمد می‌تواند سرمایه قابل ملاحظه‌ای را برای آینده خود و خانواده‌اش تدارک دیده و از آسیب تورم و کاهش ارزش پول در امان بماند.

بیمه‌های مسئولیت نیز از جمله رشته‌های بیمه‌ای هستند که به طور مستقیم در تنظیم روابط اجتماعی افراد جامعه، شناخت افراد از حقوق و مسئولیت‌های یکدیگر و تأمین امنیت حرفه‌ای مشاغل و فعالیت‌ها تأثیرگذار می‌باشد.

غلبه همه مزایایی که در رابطه با بیمه بیان می‌شود، در کشور ما هنوز بیمه جایگاه واقعی خود را باز نیافته است. شاید بتوان ضعف فرهنگ بیمه‌ای را دلیل اصلی پایین بودن ضریب نفوذ بیمه در کشور دانست. بررسی‌های میدانی و آماری نشان می‌دهد که یکی از اصلی‌ترین عوامل عدم توسعه صنعت بیمه در کشور، کافی نبودن آگاهی مردم در مورد خدمات بیمه است. از آنجا که خدمات بیمه عینی نیست و آشناسازی مردم با این خدمات نیازمند ارائه اطلاعات تفصیلی است، فعالیت‌های تبلیغاتی، هزینه‌ای شرکت‌های بیمه برای گسترش آگاهی مردم کافی به نظر نمی‌رسد.

توسعه فرهنگ بیمه یک مسئولیت دسته جمعی است که شرکت‌های بیمه، بیمه مرکزی و سازمان‌های علمی و آموزشی، رسانه‌ها، رسانه ملی (صدا و سیما) باید در آن نقش فعال بپذیرند. علاوه بر این برای ایجاد تغییرات فراگیر در جامعه، باید کلیت جامعه درگیر ایجاد تغییر شود، زیرا بیمه متشکل از نهادهای رسمی و غیررسمی متعددی است که هر کدام هدف تعیین شده‌ای دارد. برای به سرانجام رسیدن تحول، حرکت دسته جمعی جامعه ضروری است.